



Jan Hamáček
1. místopředseda vlády
a ministr vnitra

Praha 30. srpna 2018
Č. j.: MV- 49813-6/LG-2018

Vážená paní veřejná ochránkyně práv,

obracím se na Vás v návaznosti na Váš dopis ze dne 10. srpna 2018, č. j. KVOP-35383/2018, kterým jste mne seznámila se svým závěrečným stanoviskem ve věci dálkového nahlížení do spisu. K závěrečnému stanovisku si Vám dovoluji zaslat následující vyjádření:

Ministerstvo vnitra setrvává na stanovisku popsaném podrobně v dopise mého předchůdce ze dne 18. května 2018, č. j. MV- 49813-3/LG-2018. Důvodem je především skutečnost, že správní řád právo na dálkové nahlížení do spisu nezakládá. I z provedeného šetření přitom vyplývá, že tento názor je v praxi naprosto převažující (opačný názor vyjádřilo pouze 9% respondentů). Z průzkumu sice vyplývá, že zhruba polovina respondentů dovozuje právo na dálkové nahlížení do spisu a tomuto právu korespondující povinnost správních orgánů z principů dobré správy, nicméně Ministerstvo vnitra se staví zdrženlivě k dotváření práva dovozováním konkrétních povinností správních orgánů z obecných principů nad rámec zákonné úpravy.

Ministerstvo vnitra nesouhlasí s tím, že rozsudky Nejvyššího správního soudu¹ týkající se dálkového nahlížení do spisu jsou nepřezkoumatelné z důvodu jejich chybějícího odůvodnění. Naopak lze soudit, že vzhledem k jednoznačnému textu zákona Nejvyšší správní soud nepovažoval obsáhlejší argumentaci za nutnou. Ačkoliv je jistě možné s rozsudky Nejvyššího správního soudu polemizovat,

¹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. června 2008, č. j. 2 As 9/2008-77, a na něj navazující rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. července 2011, č. j. 5 As 16/2011-106.

Ministerstvo vnitra se s ohledem na argumenty uvedené v dopise mého předchůdce ztotožňuje se závěrem Nejvyššího správního soudu, že ze správního řádu nevyplývá povinnost správního orgánu zasílat žadateli pořízené kopie.

Ministerstvo vnitra nesouhlasí ani s tím, že by se snad jednalo o závěry překonané s ohledem na technický pokrok. Ministerstvo vnitra připomíná, že od vydání těchto rozsudků uplynulo 7, respektive 10 let. Během této nedošlo k zásadní změně společenských poměrů, která by mohla mít zásadní vliv na výklad § 38 správního řádu. I před 10 lety byly již kopírovací technologie rozvinuty na takové úrovni, že bylo možné pořídit kopii spisu a doručit ji prostřednictvím provozovatele poštovních služeb. Rovněž využívání internetových služeb bylo již vcelku běžné. Ve vztahu k možnostem dálkového nahlížení do spisu tak nedošlo od doby vydání zmíněných rozsudků k zásadním posunům, které by mohly odůvodňovat změnu výkladu § 38 správního řádu.² Ani zavedení datových schránek, které v určitých ohledech usnadnily elektronickou komunikaci s orgány veřejné správy, nelze považovat bez dalšího za důvod pro změnu výkladu daného ustanovení. Tím spíše, že závěry týkající se dálkového nahlížení do spisu se netýkají pouze doručování kopií do datových schránek, ale i ostatních způsobů doručování.

K tomu lze pak na okraj zmínit, že při některých způsobech dálkového nahlížení do spisu mohou nastat problémy s ověřením identity žadatele, případně se zabezpečením informací takovým způsobem, aby k nim neměly přístup neoprávněné osoby. Obsahem spisu jsou přitom vedle informací vztahujících se k žadateli o dálkové nahlížení do spisu zpravidla též informace týkající se jiných osob. Při zasílání kopií například e-mailem přitom může dojít k ohrožení ochrany osobních údajů, za což by nesl případnou odpovědnost správní orgán, který s takovým způsobem dálkového nahlížení do spisu souhlasil.

Ministerstvo vnitra nevylučuje, že správní orgán s ohledem na zásadu vstřícnosti dálkové nahlížení do spisu v určitých případech umožní. Nepovažuje však za vhodné, aby svým výkladovým stanoviskem zavádělo nad rámec právní úpravy správním orgánům nové povinnosti. V této souvislosti podotýkám, že Ministerstvu vnitra nejsou známy konkrétní případy, v nichž by došlo k zásadnímu omezení procesních práv účastníka řízení (či dokonce k vyloučení možnosti tato práva uplatňovat) tím, že správní orgán požadavku na dálkové nahlížení do spisu nevyhověl.

Na závěr si dovoluji podotknout, že v budoucnu mohou být nastaveny parametry zákonné úpravy jiným způsobem, například i s ohledem na Vámi

² To lze doložit i na novějším rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 17. ledna 2017, sp. zn. 29 Af 1/2015 – 228, který ve svém odůvodnění na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. června 2011, č. j. 5 As 16/2011-106, též odkazuje.

zmiňované rozvíjení služeb eGovernmentu. Případné změny by však měly být předmětem širší diskuse v meziresortním připomínkovém řízení a v konečném důsledku by měly záviset na rozhodnutí zákonodárce. Do doby případné změny právní úpravy nebo do změny názoru Nejvyššího správního soudu na dálkové nahlížení do spisu při postupech podle správního řádu bude Ministerstvo vnitra i nadále vycházet z dosavadní výkladové praxe.

S pozdravem

Jan Hamáček

Vážená paní
Mgr. Anna Šabatová, Ph.D.
veřejná ochránkyně práv
Údolní 39
602 00 Brno